

ÇEVRE KİRLİLİĞİ

Çevre kirliliği, doğal yaşam alanlarının, insan eliyle ve doğal olmayan yollarla bozulması ve bunun neticesinde canlıların hayati aktivitelerinin olumsuz yönde etkilenmesi olarak tanımlanabilir.

Çevre kirliliği çok genel bir ifade olmakla birlikte, şu kirlilik alanlarını kapsamaktadır; su kirliliği, hava kirliliği, toprak kirliliği, görüntü kirliliği, gürültü kirliliği, ışık kirliliği, elektromanyetik kirlilik ve radyoaktif kirlilik.

Bu kirlilik çeşitlerine sürekli gelişen teknoloji ile birlikte farklı kategoriler eklenmektedir. Görüntü, ışık ve elektromanyetik kirlilik yakın zamana kadar gündemimizde olmayan, bugün ise birçok hastalık ve rahatsızlığın temelini oluşturduğu düşünülen/bilinen kirlilik türlerindedir. Evlerimizde kullandığımız kablosuz modemlerden, cep telefonlarından, mikrodalga fırınlardan, saç kurutma makinelerinden, televizyonlardan yayılan elektromanyetik dalgalar, bu kirlilik türlerinin bugün kısmen etkilerini tespit edebildiğimiz ama yarınlarda hiç ummadığımız komplikasyonlara sebep olabilecek örneklerdir.

Çevre kirliliğinin artmasındaki temel sebep; insanların, hızla artan nüfusun ihtiyaçlarını karşılamak için daha düşük maliyetli, daha yaygın ve daha hızlı çözümler arayışı sırasında insanı ve çevreyi göz ardı etmeleri olarak özetlenebilir. Çözüm arayışlarının çevresel etkilerinin göz önünde bulundurulmadığı, ya da yeterince önemsenmediği durumda kirlenme ortaya çıkmakta ve telafisi mümkün olmayan etkiler oluşabilmektedir.

Kirleticilerin tanımları genel olarak uluslararası düzeyde yapılmaktadır. Salınım sınırları ise ülkelerin ilgili kurumları tarafından yönetmeliklerle belirlenmektedir. Bu kirleticilerin ölçümleri de yine devlet eliyle ya da yetkilendirilmiş özel sektör eliyle yapılmakta ve sınır değerlerin aşılması durumlarında cezai müeyyideler uygulanmaktadır.

Fabrikalar, termik santraller, konutlar, taşıt araçları gibi emisyon yapan unsurlardan yayılan toz, kükürt dioksit, azot dioksit, karbon monoksit/dioksit ve ağır metal içeren gazlar bertaraf edilmeden havaya karıştıklarında oluşan kirliliğe hava kirliliği denmektedir. Fosil yakıtların konutlarda, ulaşımda, fabrikalarda kullanımı sonucunda fosil yakıt kullanımının teknolojik gelişime ve nüfus artış hızı paralel olarak artması hava kirliliğine önemli ölçüde katkıda bulunmaktadır. Bunun yanında sanayilerden proses kaynaklı hava kirliliği emisyonları yukarıda sayılan kaynaklarla birlikte önemli bir kirlilik oluşturmaktadır. Hava kirliliğine sebep olan etkenler ve bunların etkileri çok çeşitli olmakla birlikte alınacak önlemler; eğitim, teknik ve hukuk başlıkları altında özetlenebilir.

Konutlardan oluşan evsel atık sular, sanayi kuruluşlarından oluşan endüstriyel atık sular, katı atık depolama sahalarından ortaya çıkan süzöntü suları, gübreler, kimyasal mücadele ilaçlarının bertaraf edilmeden su kütlelerine ulaşmaları halinde oluşan kirliliğe su kirliliği denmektedir. Günümüzde oluşan su kirleticilerinin çeşitleri ve miktarlarının artmış olması, bunların arıtılmasını da önemli ölçüde zorlaştırmakta ve canlı yaşamını her geçen gün daha da fazla tehdit eder hale gelmektedir. Zorlaşan arıtma süreçleri sebebi ile arıtma maliyetleri artmakta ve bu sebeple kirletenler, denetim mekanizmalarından olabildiğince gizlenme ve kaçak yollarla atık sularını deşarj etme yolunu seçebilmektedirler.

Katı, sıvı ve radyoaktif atık türü kirleticiler tarafından toprağın fiziksel ve kimyasal özelliklerinin bozulmasına toprak kirliliği denmektedir. Yağışlarla birlikte kirlenmiş topraktan süzülerek yeraltı sularına karışan kirlilik, su kaynaklarımızı tehdit edebilmektedir. İnsanların geçmişten gelen ve geçmişte zararları fark edilmemiş olan alışkanlıkları, bugün toprak kirlenmesi ve bununla birlikte ortaya çıkan yeraltı ve yüzeysel sularının kirlenmesi sonuçlarını getirmektedir.

Çevre bilinci ve bilinçlendirme çalışmaları, çevre kirliliğinin hayatımıza etkisi arttıkça daha da yaygınlaşmaktadır. Fakat kirliliğin etkisi yaygınlaşan bilincin onu önlemesinden daha hızlı yayılmakta ve geleceğimizi tehdit eder hale gelmektedir. Dünya nüfusu hızla artmakta, kişi başına düşen doğal kaynaklar hızla azalmakta ve kaynakların yenilenme oranı da hızla düşmektedir. Gelecek nesillerin bu kirlenme artışı sebebiyle bizlerden çok daha vahim bir tablo ile karşılaşacakları aşikardır. Bunu azaltmak, gelecek nesillere yaşanabilir doğal bir çevre bırakmak adına bizler bireysel ve kurumsal anlamda neler yapılması gerektiği konusunu araştırmalı ve politikalar üretmek için sıkı takipçisi olmalıyız.

Ercan Başaran
Çevre Mühendisi

Ülkemizde hergün 5 milyon ekmeğe çöpe gidiyor.

yok artık

Sofrada sıfır artık kampanyamıza sen de katıl. İhtiyacın kadar ekmeğe al, ihtiyacın kadar yemek yap, tabağını ihtiyacın kadar doldur. Unutma, sen israf ettiğin için başkaları aç kalıyor.

Sofrada Sıfır Artık
sofradasifirartik.com
cekud.org.tr
0212 621 77 00

CEKUD
ÇEVRE KURULUŞLARI DAYANIŞMA DERNEĞİ
www.cekud.org.tr

EKMEK İSRAFI 37 BİN EV PARASINA BEDEL

Türkiye'de bir türlü önüne geçilemeyen ekmeğin parasal karşılığı dudak uçuklatıyor. Her yıl 1.5 milyar adet ekmeğe çöpe gidiyor. Çöpe atılan ekmeğin sayısı kişi başına 20 ekmeğe denk düşüyor. Atılan ekmeğin parasal karşılığı ise 1 milyar 430 milyon liraya buluyor.

Bu kadar parayla neler yapılabileceğini hesaplayan bir firma şu bilgileri aktardı:

"Bir yılda çöpe atılan ekmeğin parasıyla 1 milyon 430 bin asgari ücretliye 1 aylık maaş ödenebilir. 24'er derslikli 191 ilkököl yapılabilir. 25'er derslikli 168 lise ya da 954 spor salonu inşa edilebilir. 10 milyon 147 bin 518 öğrencinin bir aylık okul gideri karşılanır. 100'er yataklı 84 Hastane inşa edilebilir. 37 bin 284 kişi konut edinilebilir. 35 bin 770 kişinin de tüm evlilik masrafları karşılanabilir."

İyi Bir ÇEVRECI Neler Yapar, Neler Yapmaz!

- 1- Çöplerini geri dönüşüm için sınıflandırır.
- 2- Yağı lavaboya dökmeyiz.
- 3- Dişlerini fırçalarken musluğu kapatır.
- 4- Duş alırken suyu sürekli açık bırakmaz.
- 5- Çöpe gıda atmaz. Yiyeceği kadar alır.
- 6- Piknikte ve doğa gezilerinde geride çöp bırakmaz.
- 7- Temizlikte kimyasal maddeleri aşırı ölçüde kullanmaz.